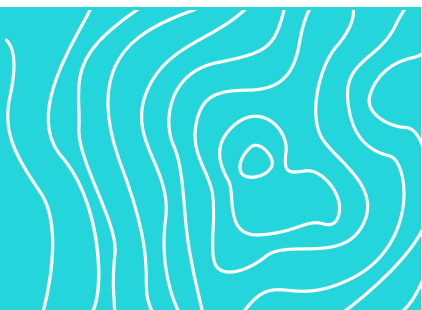

BACKS

LOKALVALUTA PÅ KIRSEBERG VÅREN 2022

Laura Espiau Guarner
Sandra Björklund Qvarfordt

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

BAKGRUND

BACKS var ett pilottest av en lokal valuta på Kirseberg under våren 2022. Testet genomfördes inom ramen för samverkansinitiativet Malmö Tillsammans, i samarbete med ideella föreningen Drevet.

VAD ÄR EN LOKALVALUTA?

Pengar är en social konstruktion, alltså skapat av människan. Det innebär att pengasystemet är föränderligt. Utöver de nationella, "vanliga", valutorna finns alternativa, kompletterande valutor för att fylla behov som de nationella valutorna inte lyckas fylla. Däribland finns lokala valutor som bara kan användas inom ett avgränsat geografiskt område. Lokala valutor kan spåras hela vägen tillbaka till antikens Rom och har sedan dess fortsatt att utvecklas och anpassas efter den särskilda platsen, kontexten och aktörerna i det specifika lokalområdet. I dagsläget finns de bl.a. i Frankrike, Spanien, USA, Kanada, Kenya, Storbritannien, Slovakien, Sydkorea, Mexiko, Argentina, Schweiz och Tyskland.

Ett av de tänkbara syftena med en lokalvaluta är att hålla pengar i ett område och att öka cirkulationen lokalt. Genom att införa en valuta som bara kan spenderas hos lokala verksamheter stannar pengarna i området och fortsätter att cirkulera längre, och gör därmed större nytta – både genom att stärka den lokala ekonomin, verksamheter och den sociala sammanhållningen.

Alla lokala valutor runtom i världen ser ut och fungerar på olika sätt. Vissa tjänas in genom att man utför en tjänst som gynnar området, vissa betalas ut som en del av bidrag eller lön, och vissa köps/växlas in till. Olika lokala valutor är anpassade och designade för att fylla olika ändamål och behov.

Fannys pälsklingar erbjöd klocklipp för 100 BACKS.

VARFÖR SKAPADES BACKS?

Pilottestet av lokalvalutan syftade till att undersöka hur en cirkulär ekonomi kan skapas i ett geografiskt område, och en del av fokuset låg på att prototypa och experimentera med olika verktyg för att stärka lokal utveckling. Pilottestet ville se hur en lokalvaluta kan stärka den lokala ekonomin, stärka den sociala samhörigheten och stärka den hållbara utvecklingen av området.

KIRSEBERG SOM TESTBÄDD

Stadsdelen Kirseberg valdes ut som testbädd för lokalvalutan eftersom Kirseberg ingår i det större området Östervärn – en av tre stadsdelar som Malmö Tillsammans jobbar med. Kirseberg är en stadsdel i norra Malmö som år 2017 hade strax över 16 000 invånare. Stadsdelen har en stark lokal identitet och historia. Området har en historia av mobilisering och redan på 90-talet genomfördes ett test med "Grönar" – en slags lokal valuta i form av en timbank där olika uppgifter eller varor kunde bytas med varandra och där värdet mättes i tid.

I slutet av 2020 antogs en översiktsplan för hur Södra Kirseberg och Östervärn ska utvecklas de kommande åren, bl.a. ska cirka 5000 bostäder byggas. Befolkningen i området förväntas om 15 år vara dubbelt så stor som idag. Kirseberg kommer också byggas ihop till viss del med det närliggande området Östervärn.

Kyrskingfilé, dansk 99:-
Torskfilé 94:-
Märghen 129:-
Ossobuco, katvlogg 49:-
24 st Hamburgare, 150 gr 320:-
40 st Hamburgare, 90 gr 320:-

Lamm nya Zealand

Lammkotlett, dubbla **Per Kg** 169:-
Lammfärs 119:-
Lammstek, bestrf 199:-
Lammytterfilé 259:-

Oxkött

Blandfärs **Per Kg** 93:-
Oxfärs 120:-
Oxgr 129:-
Högr 149:-
Lyxgr 229:-
Fransk 239:-
Flank 209:-

Oxomant **Per Kg** 219:-
Entrecôte 309:-
Ryggbiff 319:-
Oxfilé 529:-

Fläskkött

Skinkafile **Per Kg** 65:-
Skinkafile/strö 85:-
Kalkon, smor 82:-
Kalkon, smor 82:-
Saltad 119:-
Gickhals, smor 119:-
Gickhals, smor 119:-
Kalkon, smor 84:-
Kalkon 84:-
Dansk Fläskhals 109:-
Fläskfilé 169:-
Fläskfilé 169:-
Skiv 99:-
Fläskfilé/strö 119:-
Bacon/andfilé, smor 84:-
Bacon, smor 84:-
Pasta 99:-
Calamari 119:-

VI TAR BACKS!
www.malmotillsammans.se/backs

Bulltofta kött
Södra Bulltoftas 50. Skanning
tel 040 33 11 11
Månd - 18.00 - 18.00
Fred 09.00 - 18.00
Fred 09.00 - 18.00
www.bulltoftakott.se
"Gammaldags kött", "smor", "smor"

Malmö
Södra Bulltoftas 50. Skanning
tel 040 33 11 11
Månd - 18.00 - 18.00
Fred 09.00 - 18.00
Fred 09.00 - 18.00
www.malmotillsammans.se
"Gammaldags kött", "smor", "smor"

European Union

Bulltofta kött var en av verksamheterna som deltog.

MALMÖ TILLSAMMANS

Malmö Tillsammans är ett samverkansinitiativ mellan Malmö Ideella, Sensus studieförbund, Nyföretagar-Centrum Öresund och Malmö stad med Stadskontoret, Fritidsförvaltningen och Funktionsstödsförvaltningen. Malmö Tillsammans delfinansieras av ERUF, Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Målet med initiativet är att i tre stationsnära områden i Malmö - Östervärn, Persborg och Rosengård - lyfta initiativ och idéer från medborgare för att tackla lokala samhällsutmaningar. Malmö Tillsammans ska främja en hållbar stadsutveckling genom att arbeta för minskad segregation, ökad sysselsättning, hållbart boende och förnyelse av de stationsnära områdena. Malmö Tillsammans har startat områdesinkubatorer för att fånga upp Malmöbors idéer och initiativ och för att hjälpa till att förverkliga dem. Malmö Tillsammans testar även en rad olika verktyg och modeller för ökat medborgardeltagande - som lokalvaluta, medborgar-budget och lokalekonomisk analys samt stöttar andra aktörer i samverkan mellan samhällssektorer.

Malmö Tillsammans

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Malmö Ideella

sensus

NyföretagarCentrum
ÖRESUND

Malmö stad

DREVET

Drevet är en ideell förening som startade som en cykelverkstad med fokus på social hållbarhet. Idag jobbar de bl.a. med att utveckla Sege Park med delningstjänster, mobilitetshubb och liknande tjänster med målet att skapa ett hållbart boende – både ur ett socialt och ett miljöperspektiv.

TEAMET

Teamet bakom lokalvalutan BACKS bestod av representanter från Malmö Tillsammans, Drevet, samt Laura Espiau Guarner, masterstudent i cirkulär- och social ekonomi vid Montreal universitet.

Den här rapporten bygger till stor del på Laura Espiau Guarners masteruppsats.

TESTET & RESULTATET

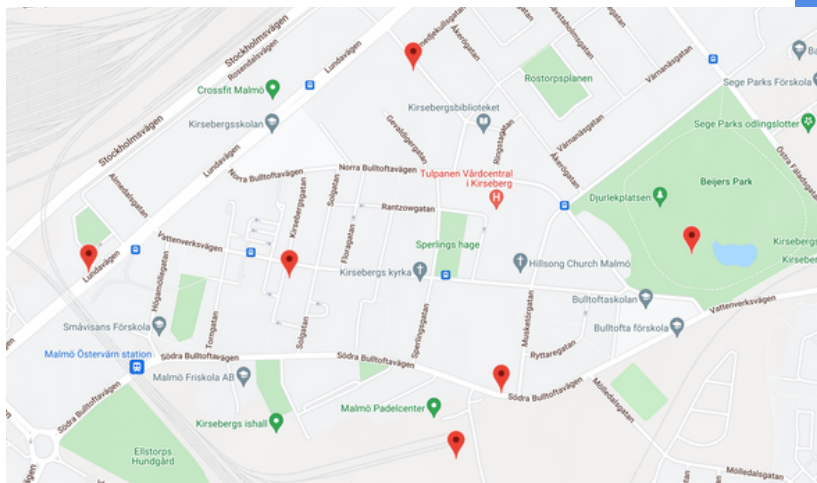
Under sista veckan av april 2022 delades 50 sedlar ut till Kirsebergsbor och andra intressenter. Varje sedel hade ett värde av 100 svenska kronor. Varje BACKS var också märkt med ett serienummer för att följa och mäta cirkulationen i området.

Användandet av BACKS kan förenklat jämföras med ett presentkort, där deltagare kunde köpa en produkt/vara/tjänst/etc för 100 kronor, eller använda sedeln som delbetalning. Dagligen åkte någon från BACKS-teamet ut till verksamheterna för att växla in de BACKS som hade spenderats hos verksamheten till svenska kronor. Därefter kunde BACKS-sedlarna användas igen, antingen genom att ägaren av verksamheten eller de anställda fick använda den i egenskap av privatperson, eller genom att de gav ut sedlarna till kunder, t.ex. stammisar, eller i form av växel.

Den totala budgeten för BACKS var 20 000 kronor, vilket betyder att varje BACKS-sedel kunde cirkulera i snitt fyra gånger.

DELTAGANDE VERKSAMHETER

- ▶ Mässingshornet
- ▶ Bulltofta kött
- ▶ Matverkstaden
- ▶ Lilla Kafferosteriet
- ▶ Maries bihantverk
- ▶ Fannys pälsklingar
- ▶ Grand circus hotel
- ▶ Beijers parks café
- ▶ Backarnas FF

Hur många BACKS delades ut och hur delades de ut?

De 50 BACKS-sedlarna delades ut på evenemang som arrangerades av Malmö Tillsammans och Drevet. Evenemangen skiljde sig åt men hade gemensamt att deltagande på något sätt gav något tillbaka till Kirseberg. Evenemangen där BACKS delades ut var:

- ▶ 26 april: öppen scen på Mässingshornet.
- ▶ 26 april: "plogging" på Kirseberg, dvs. deltagare joggade och plockade skräp.
- ▶ 27 april: "Gröna kartan"-workshop där deltagare sammanställde och skapade en karta över Kirsebergs grönområden, gröna stråk och parker.
- ▶ 28 april: lanseringsevenemang på Kirsebergs bibliotek med panelsamtal osv.
- ▶ Resterande delades ut internt inom teamet samt till de som inte hade möjlighet att gå på evenemangen men ändå ville delta.

Under sista veckan av testet gjordes ytterligare två BACKS-sedlar för att spendera hos två verksamheter som inte fick några BACKS, som en belöning för deras deltagande.

Totalt trycktes alltså 52 BACKS-sedlar. Av dessa var det 13 stycken som aldrig användes, och det totala antalet BACKS-sedlar som cirkulerade under testet var 39 stycken.

Det totala antalet transaktioner som gjordes med BACKS under testet blev 69. BACKS-sedlarna spenderades hos 7 av de 9 deltagande verksamheterna, dvs. två verksamheter fick aldrig ta emot några BACKS.

Lanseringsventet på Kirsebergs bibliotek med panelsamtal med Ester Barinaga, Nils Phillips och Olov Källgarn.

Hur mycket cirkulerade BACKS?

Det vanligaste måttet för att mäta pengars cirkulation är "velocity of circularity". Det räknas ut genom att dividera ett lands/områdes GDP (ett mått på hur mycket pengar som spenderas under en viss period) genom supply of money (penningmängd, dvs. hur mycket pengar som finns). "Velocity of circularity" är ett komplext mått som inte är direkt applicerbart på BACKS.

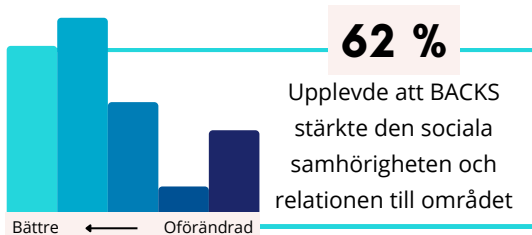
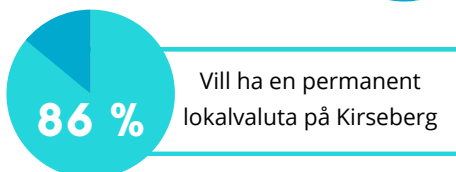
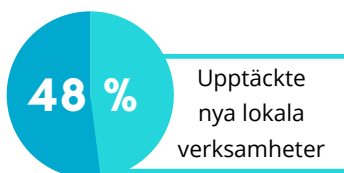
För att någorlunda kunna jämföra cirkulationen av BACKS med andra valutor har vi räknat ut "cirkulationsratio" dvs. hur många transaktioner som gjordes med BACKS jämfört med hur många BACKS-sedlar som trycktes. Cirkulationsration för BACKS blev 1.34, inräknat de som aldrig spenderades. Med de som spenderades blev siffran 1.79. 1.79 innebär att varje BACKS användes nästan 2 gånger. Enligt experter och forskare på lokala valutor som blev tillfrågade eller intresserade sig av pilottestet är det något högre än andra nationella valutor, t.ex. USD (amerikanska dollar), men inte signifikant högre.

Vad tyckte deltagarna om testet?

Efter testets avslut skickades en enkät ut till både de deltagande verksamheterna och privatpersonerna som tog emot och spenderade BACKS. Sammanställning av statistik och kommentarer finns nedan.

VAD TYCKTE PRIVATPERSONERNA SOM DELTOG?

(21 PERSONER SVARADE)

VAD TYCKTE PRIVATPERSONERNA SOM DELTOG? (21 PERSONER SVARADE)

Försöket verkar ha fungerat som en ögonöppnare för många, när det gäller att förstå pengarnas flöde inom och från stadsdelen.

Ett attans bra sätt att medvetandegöra boende på Kirseberg om värdet av att tänka på var man handlar och vad det innebär för området.

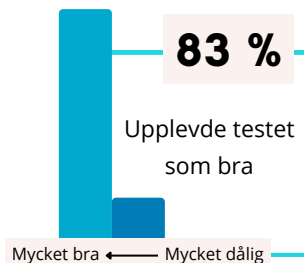
Det vore fantastiskt om valutan kunde användas för att förbättra olika saker i stadsdelen såsom nedskräpning eller att på olika sätt belöna prosocialt/-ekologiskt beteende.

Trevligt var alla samtal om den lokala valutan och dess möjligheter, så jag hoppas jättemycket att det blir en fortsättning och fler verksamheter kommer att delta.

Fint sätt att relatera och lära känna sin stadsdel och stötta lokalekonomin. Hoppas det blir fortsättning på detta projekt!

Känslan var verkligen att jag med mina BACKS fick lust att upptäcka det lokala. Det fick mig att inse vilka aktörer som tidigare var okända för mig [...]. Min känsla är att jag även utan lokalvaluta vill konsumera mer lokalt nu.

VAD TYCKTE VERKSAMHETERNA SOM DELTOG? (6 PERSONER SVARADE)

Det var ett stort intresse för vad det var för nåt. Några frågade om hur man köper det. Att den var snygg. Det var kul grej, men vi skulle behövt fler tillfällen som man delade ut. Och att man skulle kunna köpa den. Skulle kunna vara att man köper för 90 kr.

Det finns något som är greppbart med det lokala samhället som gör att man inte tycker att det är hopplöst. Om man tänker på problemen i sitt lokala samhälle känner man att det går att göra något åt det.

Slutsats av resultat

Även om inte cirkulationen av BACKS blev så hög som förväntat, så fick BACKS-testet stor uppmärksamhet och togs emot väl, såväl från media som från deltagare och verksamheter. BACKS diskuterades t.ex. i sociala medier och flera personer mejlade och frågade dels om de kunde få vara med i testet, och dels om de kunde få en BACKS som minne efter testets avslut. BACKS största framgång och resultat verkar alltså ha varit i form av en stärkt social samhörighet och gemenskap i området, och som ett verktyg för att öka kännedomen om verksamheter och utbud i området.

Maries bihantverk sålde en burk honung för 100 BACKS.

BACKS I SIFFROR

39

Antalet BACKS-sedlar av de 52 som delades ut, som gick ut i cirkulation dvs. användes minst 1 gång

52 BACKS-sedlar
Värde 100 kr/styck
4 evenemang
9 verksamheter
3 veckor

69

Antalet transaktioner som gjordes med BACKS

1,79

Antalet gånger som varje BACKS användes i området

67 %

Av verksamheterna vill ha en permanent lokalvaluta på Kirseberg

50 %

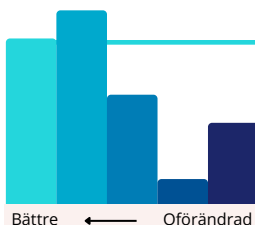
Av verksamheterna upplevde att BACKS ledde till fler kunder

86 %

Av deltagarna vill ha en permanent lokalvaluta på Kirseberg

62 %

Av deltagarna upplevde att BACKS stärkte den sociala samhörigheten och relationen till området

LÄRDOMAR

Baserat på resultatet av BACKS cirkulation och erfarenheter från teamet bakom testet finns ett par förändringar som skulle kunna genomföras för att göra en lokal valuta lik BACKS mer framgångsrik.

Länka lokalvalutan med dess värde på ett tydligare sätt

På vissa evenemang där BACKS delades ut fick deltagare BACKS som ersättning/betalning för en insats, t.ex. i ploggingen och på öppen scen. De flesta BACKS-sedlarna delades dock ut på evenemang där det räckte med att bara vara på plats eller genom att bara fråga efter BACKS, dvs. utan motprestation. I retrospekt hade BACKS blivit mer framgångsrik som valuta om dess värde hade varit tydligare, antingen genom ett tydligare krav på motprestation eller genom att "köpa" BACKS med svenska kronor. Att ta emot BACKS som en ersättning/betalning/belöning för en prestation skapade i högre grad en känsla av värdet av BACKS, medan att dela ut dem utan krav på motprestation i högre utsträckning gjorde att deltagarna inte uppfattade dess värde utan hellre behöll BACKS som ett minne eller helt glömde av att spendera dem.

Att tydliggöra värdet av BACKS eller en motsvarande lokal valuta skulle kunna bidra till ökad cirkulation och en större genomslagskraft vad gäller att stärka den lokala ekonomin. Att "close the loop" (stänga loopen) är en avgörande fråga för lokala valutor, och ett tydligare värde av den lokala valutan ökar möjligheten att kunna "close the loop" och skapa ett tydligare kretslopp, eftersom deltagare är mer troliga att spendera valutan om de har en tydlig förståelse för dess värde.

Utdelningen av BACKS

Så gott som alla BACKS delades ut precis innan testet drog igång, dvs. perioden då BACKS accepterades som betalning (vilken var 3 veckor lång). Det visade sig dock vara många som fick kännedom om testet först när det var igång och då var det redan för sent för dem att delta. Det uppstod också frågor om hur deltagande privatpersoner kunde vara delaktiga i testet efter att de spenderat sina BACKS, en transaktion som bara kunde genomföras en gång, t.ex. om de kunde köpa tillbaka sina BACKS, eller tjäna in dem igen, för att spendera dem ytterligare.

Flera tänkbara lösningar på detta finns, t.ex. att verksamheterna kunde ha ett tydligare tillvägagångssätt för att få ut BACKS i cirkulation igen efter att de spenderats och växlats in, t.ex. genom att erbjuda BACKS som en del av lönen till anställda eller genom att ge dem som present eller växel till kunder i högre utsträckning. Reglerna och rutinerna för att få ut den lokala valutan i cirkulation igen efter en transaktion skulle behöva förtydligas i framtida test eller genomföranden. En annan lösning vore om verksamheterna marknadsförde testet en längre period innan testets början. Ett behov som identifierades var att ha flera evenemang för utdelning av lokalvalutan under testets gång, t.ex. genom att de BACKS som spenderades plockades upp av teamet för att återcirkuleras genom utdelning på nya evenemang, snarare än av verksamheterna själva.

Kontakt med invånare

På lanseringsevenemanget deltog ca 30 personer (fler än hundra klickade i att de var intresserade i Facebook-evenemanget), varav majoriteten var boende i området som deltog aktivt i diskussioner och kom med synpunkter och förslag för hur en lokalvaluta skulle se ut och fungera. I ett framtida test/införande av en lokal valuta hade det därför funnits en poäng i att involvera de boende i stadsdelen i designen och utformningen av valutan i ett tidigare skede. Det skulle dels bidra till att sprida information om lokalvalutor och pengars värde och roll i ett samhälle, och dels göra att valutan skulle bli direkt anpassad efter de behov och önskemål som boende och verksamheter i området har.

Vid utdelningen av BACKS fick deltagare skriva ned sina kontaktuppgifter, vilket visade sig värdefullt under testet. Det skapade en direkt kanal för information till deltagarna, vilket visade sig särskilt värdefullt när testet förlängdes med en vecka, men det var också användbart för att skicka ut påminnelser om att spendera BACKS samt information om t.ex. verksamheternas öppettider. Efter testet skickades även utvärderingar ut till deltagarna.

Deltagare i ploggingen belönades med varsin BACKS.

En av deltagarna på lanseringen på biblioteket.

Deltagande verksamheter

Enligt "New Economics Foundation (2015) guide to implementation of local currencies" rekommenderas att ha en bra mix av verksamheter, som kompletterar varandra och erbjuder olika saker till kunderna. Lokalt förankrade verksamheter, små eller medelstora och sådana som har lokala produktionskedjor är generellt enklare att ha med i test/genomföranden med lokala valutor.

Pilottestetets team sammanställde därför en lista över lokala företag i stadsdelen Kirseberg och försökte därefter jobba fram en varierad sammansättning av deltagande verksamheter. Några problem fanns dock:

- ▶ En övertikt av caféer, restauranger och frisörer i området
- ▶ Kommunikationsproblem med vissa mindre lokala verksamheter, särskilt sådana känsliga för gentrifiering, verksamheter som ofta rör sig inom mer "traditionella" sektorer och ofta ägs eller drivs av utlandsfödda /migranter
- ▶ Vissa verksamheter i området har bara säsongsöppet eller öppet någon enstaka dag i veckan

Det visade sig alltså svårt att få ihop en så blandad mix av verksamheter som teamet ville. Men de 9 som det landade i var alla glada för att vara med i testet och flera av de var väldigt engagerade och deltog i evenemang, samt spred information om testet vidare till kunder och kontakter.

Av verksamheterna var flera gamla och välkända i området – t.ex. Bulltofta kött och Mässingshornet. Några var nyare och mer okända för invånarna, som Maries bihantverk och Fannys pälsklingar. Vissa hade en stark lokal förankring, men inte så mycket möjligheter för deltagare att spendera BACKS, t.ex. Backarnas FF och Grand Circus Hotel. Bulltofta kött och Mässingshornet var två av de första verksamheterna som tillfrågades eftersom de ansågs av teamet vara nyckel-verksamheter, som också gav legitimitet till testet. En paradox som uppenbarade sig efter testet var att de verksamheter där cirkulationen av BACKS hade gjort mest nytta för att stärka den lokala ekonomin, var de verksamheter där det var svårast att få deltagare att spendera BACKS.

BACKS-testet uppmärksammades av radio P4.

Valutan kommer kunna användas på flera ställen runt om i Kirseberg. Foto: Isak Santesson/Sveriges Radio

MALMÖ

▶ Malmöstadsdel får helt egen valuta – får bara spenderas lokalt

Sänt i P4

KULTURN
Sverrir ka
kunglig af
2:03 min -

FÖRMIDD
Förmidda
176 min -

MORGON
Morgon i
241 min -

VAKEN M

Uppföljning och växling av BACKS under testet

Systemet och rutinerna för att följa cirkulationen av BACKS var anpassade för ett tre veckor långt test. Teamet hade ett Google spreadsheet där varje BACKS loggades i samband med att pengarna växlades in hos verksamheterna. I dokumentet antecknades serienummer, datum och vilken verksamhet de spenderats hos.

I början av testet åkte teammedlemmar ut till verksamheterna dagligen för att logga och följa upp testet, och under andra halvan av testet besöktes verksamheterna varannan dag. Vid besöken växlades BACKS:en som spenderats in till svenska kronor. Kvittona sparades för bokföring och för att följa hur mycket av budgeten som användes. Efter besöket fick verksamheterna behålla valutan och spendera den själva eller ge till kunder.

En svårighet med att logga BACKS var att flera anställda hos verksamheterna tog emot BACKS som betalning och alla var inte lika säkra på hur BACKS skulle hanteras. Detta ledde till att det någon gång hände att en och samma BACKS loggades två gånger (men detta upptäcktes i tid). För att underlätta detta skapades under testets gång ett dokument där verksamheterna själva kunde logga när de tog emot BACKS.

Tidigt under testet observerades en obalans mellan vilka verksamheter som fick ta emot BACKS. Lilla Kafferoosteriet och Backarnas FF fick inte ta emot några alls, och Grand Circus Hotel och Fannys pälsklingar bara ett fåtal eller en enda. Några tänkbara förklaringar för detta är:

- ▶ Oregelbundna öppettider
- ▶ Att verksamheterna själva inte marknadsförde testet
- ▶ Få eller inga passande tjänster/varor att köpa för BACKS
- ▶ Den fysiska placeringen av verksamheten
- ▶ Lågt intresse för testet

Oavsett antalet transaktioner med BACKS hos de olika verksamheterna verkade den stora majoriteten ha upplevt testet som bra, de var entusiastiska, samarbetsvilliga och uppskattade den sociala samhörigheten som testet skapade.

Designen

Designen av BACKS blev väldigt uppskattad, av både deltagande kunder och verksamheter såväl som andra intresserade. Både namnet och designen hade tydliga kopplingar till områdets identitet (BACKS kommer från ordet Bucks och refererar till Kirsebergs smeknamn Backarna). En slutsats i utvärderingen var att designen av BACKS-sedeln var "för" bra, såpass att den snarare sågs som en souvenir att spara, istället för att spendera.

Själva processdesignen av testet i sig var flexibel, så att testperioden enkelt kunde förlängas och anpassas efter tidens gång när behov uppstod och identifierades.

En av många prototyper.

SAMMANFATTNING AV LÄRDOMAR

- ▶ Ge verksamheterna tydligare instruktioner för hur valutan ska återcirkuleras, antingen spenderas av de anställda själva eller i större grad ges vidare till kunder
- ▶ Låt deltagare vara med i processen längre, snarare än bara i en enda transaktion, t.ex. genom att ha fler evenemang där valutan delas ut eller att göra den tillgänglig att köpas för svenska kronor
- ▶ Länka valutan tydligare till dess värde i svenska kronor
- ▶ Bjud in verksamheter, lokala aktörer och invånare tidigt i processen och utformningen av designen
- ▶ Låt de deltagande verksamheterna skylta med sitt deltagande i förväg för att skapa ett större intresse
- ▶ Ha ännu tydligare förutsättningar och instruktioner, både för verksamheter, teamet och deltagande invånare

SLUTSATS OCH REFLEKTION

Pilottestet av BACKS ska ses som en lärande process och ett pedagogiskt verktyg för framtida lokala valutor i Malmö. Testets period på tre veckor är för kort tid för att kunna påverka och identifiera skillnader i beteende, köpmönster och den lokala ekonomin. Resultatet av testet ska därför främst ses som lärdomar och ett sätt att väcka intresse och kunskap om lokala valutor som verktyg för lokal utveckling, samt generell kunskap om pengar och vikten av att konsumera lokalt och hållbart.

Baserat på utvärderingarna från deltagare (privatpersoner och verksamheter) kan man dra följande slutsatser:

- ▶ Testet ledde till en större medvetenhet om pengars roll och vikten av att handla lokalt för att stärka ett områdes ekonomi och de lokala verksamheterna
- ▶ Ett uppenbart intresse hos invånare och verksamheter i att engagera sig ännu mer i en framtida lokalvaluta i området, och i allmänhet att aktivt delta i utvecklingen av sin stadsdel
- ▶ Testet skapade mycket uppmärksamhet, både i traditionell media, hos privatpersoner och hos andra aktörer inom området

Pilottestet har också visat stor potential för ökat samarbete mellan de lokala verksamheterna, och att en lokalvaluta kan fungera som incitament för att samarbeta och handla av andra lokala verksamheter i större utsträckning:

- ▶ Ägaren av en verksamhet fick en uppenbarelse under lanseringseventet att han kan köpa råvaror till sin verksamhet från en av de andra verksamheterna, för att få en mer lokal produktionskedja, någonting han inte tidigare tänkt på att göra
- ▶ En anställd på en annan verksamhet berättade att hon aldrig hade besökt en av de andra verksamheterna, trots att den ligger tvärsöver gatan, men att hon nu tänkte ta tillfället i akt att göra det
- ▶ En av verksamheterna postade en bild i sociala medier när de handlade av en annan av verksamheterna, som de aldrig handlat av förr trots att de ligger i samma område

Frågor att vidare diskutera vid framtida lokala valutor:

Erfarenheter från pilottestet av BACKS tillsammans med erfarenheter från liknande test/genomföranden runtom i världen landar i ett antal frågor att fundera vidare på:

► Hur uppnår man en kritisk massa verksamheter som deltar och accepterar lokalvaluta? Ska man inkludera stora företag och hur gör man det utan att det påverkar de små företagen negativt?

► Finns det utrymme i Malmö för att förbättra samhällstjänster med hjälp av en lokal valuta? Hur kan relationen mellan Malmö stad och en lokal valuta se ut? *Forskning visar att lokala myndigheter/instanser spelar en stor roll i införandet av lokala valutor, eftersom de har möjlighet att implementera dem i samhällsstrukturen. Skulle en framtida lokalvaluta på Kirseberg kunna stärka och förbättra samhälls-tjänster genom samverkan mellan stad och invånare? Det finns globala exempel där man gör någonting som gynnar staden/ stadsdelen och där utförandet/tjänsten värderas i tid, varpå man får ut ersättning i lokalvaluta. Det finns också lokalvalutor som utgör grunden i en delningsekonomi, t.ex. där man gör någonting som gynnar stadsdelen och får ut ersättning i lokalvaluta som man sedan kan använda i en bilpool /mobilitetspool/annan delnings-tjänst.*

Man kan även inkorporera lokalvaluta med t.ex. second hand, textilåtervinning osv. Kan en lokalvaluta även bidra till Malmö stads vision om nollutsläpp år 2030 genom att uppmuntra till andra transportmedel eller återanvändning/återvinning av produkter?

► Hur kan man stimulera valutan till att fortsätta cirkulera/hur stänger man loopen?

Det finns flera olika exempel internationellt på hur man har löst denna ständiga fråga – t.ex. där kommunen/staden delvis betalar ut bidrag till invånare i lokal valuta. Det finns också exempel där en bank specifikt för den lokala valutan upprättas, där man köper och växlar den "vanliga" valutan till lokalvaluta.

► Hur delar man ut valutan? Ska folk köpa den för svenska kronor? Ska valutan enbart vara tillgänglig som ersättning/betalning för tjänster som folk utför som bidrar till stadens/områdets hållbara utveckling? Kan valutan utgöra någon form av basinkomst?

Det finns nästan lika många olika varianter och sätt att tänka på som det finns lokala valutor runtom i världen. Vissa valutor är designade för att funka för ett brett utbud av ekonomiska aktiviteter inom ett geografiskt område för att hålla valutan lokalt, genom att uppmuntra att verksamheter spenderar valutan hos varandra. Andra valutor har fokus på att förstärka den ekonomiska delaktigheten i urban hållbar utveckling. Här finns ett exempel där återvinning uppmuntras genom att man får lokalvaluta som belöning när man återvinner. Ett annat exempel är där lokalvalutan syftar till att bekämpa socialt utanförskap och "green washing"/ gentrifiering, genom att ha en lokal valuta som uppmuntrar icke marknadsmässiga transaktioner och stärker den sociala dimensionen av en lokal valuta. T.ex. uppmuntras aktiviteter som inte vanligtvis uppmärksammas, som att plocka skräp, reparera saker, "dumpster diving", donera och skänka saker osv. Kortfattat kan en sådan valuta användas för att uppmuntra lokalt hållbara och etiska beteenden.

BACKS delades ut till alla som deltog i öppen-scen på Mässingshornet vid ett tillfälle.

LÄS VIDARE

- Guide för att implementera community-valutor (Guide to implement community currencies) av New Economics Foundation. New Economics Foundation. 2015. *People Powered Money. Designing, Developing & Delivering Community Currencies*. London: New Economics Foundation.
- "Circularity checklist" för lokala valutor av Laura Espiau Guarner (pågående arbete som en del i masteruppsats som var med i teamet bakom BACKS)
- Kvarterets konsumtion 2030
- Incredible Edible
- Barinaga, Ester, Andreu Honzawa, Juan Ocampo, Paola Raffaelli, and Leanne Ussher. 2021. "Commons-Based Monies for an Inclusive and Resilient Future." In *Climate Adaptation*, 301–21. Arkbound.

ANDRA LOKALVALUTOR

Existerande och tidigare existerande:

- Sardex (Sardinien, Italien) – <https://www.sardexpay.net/>
- MonEko (Nantes, Frankrike) – <http://moneko.org/>
- La Grama (Sta Coloma de Gramanet, Barcelona, Spanien) - <https://www.gramamoneda.cat/es/>
- Totnes Pound (London, Storbritannien)
- United Economy, Triodos Bank (Nederländerna) - <https://www.unitedeconomy.nl/veelgestelde-vragen/>
- Circuit Nederland - <https://www.circuitnederland.nl/>
- Rec (Barcelona, Spanien) - <https://rec.barcelona/en/participation/>
- TradeQoin, Makkie (Amsterdam, Nederländerna) - <https://www.makkie.cc>
- Ekopia - <https://www.ekopia.org.uk/investments/eko-community-currency>.
- Lixo (Lissabon, Portugal)
- NU card (Rotterdam, Nederländerna)
- Mumbuca (Maricà, Brasilien) - <https://www.marica.rj.gov.br/programa/moeda-social-mumbuca/>
- Chiemgauer (Tyskland) - <https://www.chiemgauer.info/>
- Eusko (Franska delen av Baskien) - <https://www.euskalmoneta.org/>
- Tempo/Spice Time Credits (Storbritannien) - <https://wearetempo.org/>

